

SAMVERKAN
ÖSTERGÖTLAND

Regional inriktning för arbetet med trygghetspunkter

Framtagen av: Arbetsgruppen för trygghetspunkter
Fastställd av Regional samordningsfunktion (RSF) 2021-02-17

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	2
2. Syfte och mål.....	2
3. Underlag för framtagna inriktning.....	2
4. Ansvar och förutsättningar.....	3
4.2 Lagstiftning.....	3
5. Övergripande kring trygghetspunkter.....	4
6. Planering av trygghetspunkter.....	4
6.1 Tre nivåer av trygghetspunkter.....	6
6.2 Information till allmänheten.....	6
7. Regional inriktning för arbetet.....	7
8. Avgränsningar.....	7
9. Uppföljning.....	7
Bilaga.....	8
Checklista Trygghetspunkter.....	8

1. Bakgrund

I länet finns en antagen strategi för samverkan före, under och efter samhällsstörningar (Samverkan Östergötland). Strategin fastlägger formerna för samverkan i länet.

Aktörerna i Samverkan Östergötland är länets 13 kommuner, Räddningstjänsten östra Götaland, Polismyndigheten, Region Östergötland, Försvarsmakten militärregion syd, SOS Alarm, Kustbevakningen och Länsstyrelsen.

Enligt strategin ska samverkan präglas av öppenhet och ömsesidigt utbyte mellan aktörerna för att skapa trygghet, säkerhet och hälsa för de personer som bor, vistas eller verkar i Östergötland.

Inom ramen för Samverkan Östergötland har Regional samordningsfunktion (RSF) antagit en inriktning och plan för utveckling av krisberedskap och civilt försvar för perioden 2019-2022 i länet. En del i denna plan är att RSF gett en arbetsgrupp i uppdrag att utreda frågan kring trygghetspunkter och hur dessa kan användas samt att lägga fram ett förslag till inriktning för området. Arbetsgruppen består av Norrköpings kommun, SOS Alarm samt Länsstyrelsen.

2. Syfte och mål

Syftet med en regional inriktning för arbetet med trygghetspunkter är att aktörerna ska utgå från en gemensam grund inför planeringen av arbetet samt att trygghetspunkterna har en likvärdig funktion vid händelse. Målet är att senast före utgången av 2022 ska trygghetspunkter finnas på plats i samtliga kommuner och kunna aktiveras.

3. Underlag för framtagna inriktning

Följande underlag har legat till grund för den aktuella inriktningen:

- Kommunerna och Länsstyrelsens risk- och sårbarhetsanalyser där det identifierats risker i form av exempelvis el- och värmeavbrott.
- Material från Energimyndigheten – Att upprätta trygghetspunkter inkl. checklistor för trygghetspunkter, nivå 1-3
- Information från Linköpings kommuns webbplats
- Framtaget underlag från Norrköpings kommun

Det finns även information och material som tagits fram i ett stort antal kommuner i Sverige. Detta kan tjäna som goda exempel och vara till nytta för länets kommuner vid planering, iordningsställande och drift av trygghetspunkter.

För ytterligare stöd i arbetet finns en handledning för storskalig utrymning som tagits fram av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

4. Ansvar och förutsättningar

Arbetet med samhällets krisberedskap utgår från ansvarsprincipen, vilket innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra.

Krisberedskapsförmågan byggs därmed upp hos många olika aktörer i samhället, både inom offentlig och privat verksamhet. En kris (samhällsstörning) påverkar ofta flera samhällssektorer och därmed verksamheter, vilket gör att förberedelser måste ske både inom en sektor och över sektorsgränser. Detta ställer krav på samverkan och samordning mellan olika aktörer. Vid samverkan möts representanter från olika organisationer med olika kompetenser och olika grunduppdrag för att avgöra vilka samverkansbehov som föreligger och hur samverkan sker på bästa sätt.

Ansvar för att planera för, upprätta och driva trygghetspunkter är en del i krisberedskapen. Utifrån sitt geografiska områdesansvar är det kommunerna som primärt ansvarar för detta och vid behov samverkar med andra aktörer.

4.2 Lagstiftning

Nedan följer exempel på de mest centrala lagarna som har bäring på arbetet med trygghetspunkter inom krisberedskapsområdet.

Lag (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Denna lag är utgångspunkten för krisberedskapen i landet och syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred samt uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Kommunen ska, inom sitt geografiska områdesansvar, verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, att olika aktörers åtgärder samordnas under en händelse samt att informationen till allmänheten samordnas.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Denna lag innehåller bestämmelser om vad staten, kommunen och enskilda personer ska göra för att undvika olyckor. Kommunen har ett samordningsansvar för olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder.

Socialtjänstlag (2001:453)

Enligt denna lag har kommunen det yttersta ansvaret för att människorna som bor eller vistas där får det stöd och den hjälp de behöver. Detta ansvar gäller både under normala förhållanden och vid allvarliga händelser. Vid en allvarlig händelse kan socialtjänsten få ytterligare uppgifter, då grupper och enskilda kan vara i behov av extra stöd. Dessutom har socialtjänsten ett ansvar för information och uppsökande verksamhet, både under normala förhållanden och vid samhällsstörningar som drabbar enskilda.

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Av denna lag framgår att landstinget ska planera sin hälso- och sjukvård som inkluderar en katastrofmedicinsk beredskap. I lagen regleras även att kommuner och landsting som drabbats av en extraordinär händelse, enligt LEH, har rätt till bistånd i form av hälso- och sjukvårdsresurser från andra kommuner och landsting.

Katastrofmedicinsk beredskap SOSFS 2013:22

Av föreskriften framgår bland annat att varje landsting ska ha en förmåga att samverka med andra aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Landstingen ska även planera för att erbjuda krisstöd till dem som har drabbats av eller riskerar att drabbas av psykisk ohälsa som en följd av händelsen.

5. Övergripande kring trygghetspunkter

Den bästa och mest trygga platsen för friska människor är ofta den egna bostaden, även om det vid en samhällsstörning skulle bli mer besvärligt än vad man är van vid.

I vissa situationer kan det dock bli nödvändigt för människor att kunna ta sig till en trygghetspunkt. En trygghetspunkt är en samlingslokal dit man kan vända sig vid samhällsstörningar, till exempel vid vatten-, el- eller värmeavbrott. På trygghetspunkten kan människor värma sig, få information om händelsen samt övrigt stöd som kan behövas. I vissa fall kan det även finnas behov av att kunna laga mat, duscha och övernatta.

Under en samhällsstörning ska lokalen kunna fungera normalt genom att den har reservkraft eller andra resurser som kan levereras till lokalen. Trygghetspunktens funktioner kan variera beroende på vad som har inträffat och hur länge samhällsstörningen pågår.

För att förebygga och lindra konsekvenserna av störningar och avbrott är information till allmänheten en viktig del. Trygghetspunkten blir därmed en central plats dit människor kan vända sig för att få information om vad som hänt och vilken hjälp som går att få. Det kan även vara en naturlig plats för att tillhandahålla krisstöd till enskilda.

6. Planering av trygghetspunkter

En kommun kan i väldigt få fall planera för att det ska finnas trygghetspunkter som inrymmer kommunens samtliga invånare. Istället är det de mest behövande som tillfälligt kan behöva inrymmas. Därför behöver kommunen också arbeta med att öka invånarnas egen beredskap så att de i större utsträckning klarar sig i sina egna hem vid exempelvis större el- eller värmeavbrott. Ett ytterligare sätt kan vara att verka för att fastighetsbolagen i kommunen installerar reservkraft/-värme så att fler kan stanna i sina hem (framförallt nattetid) och därmed minska belastningen på trygghetspunkterna.

Förutsättningar och förmågor som behöver beaktas vid planeringen av trygghetspunkter är bland annat:

Dimensionering och uppskattning av behovet

För att uppskatta och dimensionera behovet av trygghetspunkter behöver bland annat antal invånare och åldersstruktur på befolkningen beaktas. Vissa grupper i samhället är mer beroende av en fungerande el- och värmeförsörjningen än andra. I den mån det går kan det vara att bryta ner exempelvis informationen om antal invånare och åldersstruktur på olika kommundelar för att till exempel få en bättre uppfattning kring var trygghetspunkter behöver finnas eller i vilka områden det där det bor människor som i nödfall har större behov av ett mer omfattande stöd.

Tänkbara och lämpliga fastigheter

När man har uppskattat bebyggelsens och befolkningens behov och förutsättningar kan arbetet påbörjas med att upprätta en förteckning över tänkbara och lämpliga fastigheter som finns i kommunen. Om de potentiella trygghetspunkterna saknar reservkraftslösning behöver de förses med antingen fast reservkraft eller vara förberedda för inkoppling av mobil reservkraft.

Värme/el och vatten

Det är troligt att byggnaderna som kommer att användas för trygghetspunkter värms upp med fjärrvärme. Vid ett omfattande elavbrott kan även fjärrvärme och vatten påverkas eftersom det ofta finns elektriska pumpar i systemet som kan sluta att fungera. Det behöver därför säkerställas att det finns tillgång till värme och vatten inklusive dricksvatten i de byggnader som kommer inrymma trygghetspunkterna.

Geografisk placeringen

Se till att trygghetspunkten ligger inom rimligt gångavstånd från området där människor bor. Närheten är viktig.

Prioritering

Det kan finnas trygghetspunkter i kommunen som av olika anledningar kan vara särskilt viktiga. Se därför till att det finns en prioriteringsordning i det fall det under pågående samhällsstörning blir nödvändigt att prioritera resurser, exempelvis bränsle för reservkraft.

Behov av flera trygghetspunkter samtidigt

Ett elavbrott kan påverka stora delar av en kommun, vilket innebär att flera trygghetspunkter kan behöva öppnas upp. Det behöver då säkerställas att det finns en plan och en förmåga att ha flera trygghetspunkter öppna samtidigt.

Förmåga

Det är viktigt att planera för vilken förmåga som trygghetspunkterna ska ha. En trygghetspunkt kan ha olika nivåer i förmåga (se checklista). Vilken nivå behöver bestämmas i förväg och förmågan säkerställs utifrån detta.

Allmänheten ska informeras om var trygghetspunkterna finns och när de ska användas. Detta behöver också beaktas och planeras för.

Bemannning och utrustning

Vid planering av trygghetspunkter behöver även säkerställas att rätt bemanning och utrustning finns för att kunna öppna upp trygghetspunkten. De som bemannar trygghetspunkter kan vara antingen kommunens egen personal eller frivilliga som har relevant utbildning. I bemanningen beaktas även kommunens resurser i form av krisstöd. I samband med personalplaneringen behöver säkerställas att

personalplaneringen verkligen täcker de behov som finns och för den tid det planeras för. Det är även viktigt att beakta att det finns teknisk kompetens för att säkerställa bland annat driften av reservkraft. Telefoni- och IT-lösningar kan vara andra områden där det behöver säkerställas kunnig personal.

Utbildning och övning

Säkerställ att personal har utbildats och övats i att öppna upp och bemanna trygghetspunkter. Utbildning och övning är av stor betydelse för att bibehålla förmågan att upprätta trygghetspunkter. Utbildning och övning bör ske regelbundet och ingå i kommunens övergripande utbildnings- och övningsplan.

6.1 Tre nivåer av trygghetspunkter

För att kunna tillgodose behovet av trygghetspunkter för olika typer av samhällsstörningar, bör det finnas flera nivåer på trygghetspunkter. En förteckning över behov som kan behöva tillgodoses i de olika nivåerna finns i bifogad checklista.

Nivå 1 – Enkel trygghetspunkt

En enkel trygghetspunkt är användbar under en kortare tid till exempel under några timmar dagtid för människor som kan klara mathållning själva. Skolmatsalar eller bibliotek kan vara lämpliga lokaler för denna nivå.

Nivå 2 – Utökad trygghetspunkt

En utökad trygghetspunkt utgör en plats där man kan vistas under större delen av dygnet, men där man övernattar hemma. En idrottshall eller skolbyggnad skulle kunna fungera som en utökad trygghetspunkt. Detta då det i regel finns både duschmöjligheter och ibland även kafeteria/restaurang som kan användas för att laga viss mat i.

Nivå 3 – Trygghetspunkt för dygnet runt-vistelse

Detta är en trygghetspunkt där människor ska kunna vistas dygnet runt, exempelvis vid evakueringar. På samma sätt som för nivå 2 kan exempelvis idrottshallar eller skolbyggnader vara lämpliga. Dessa byggnader rymmer många människor samtidigt och det finns som regel också sådana faciliteter som duschmöjligheter och kafeteria/restaurang som kan användas för att laga mat i.

6.2 Information till allmänheten

Det är viktigt att ha en plan för hur information vid en samhällsstörning ska nå ut till invånarna om var trygghetspunkterna finns. En väg kan vara att informera via den lokala radio P4-stationen, som har beredskap för att kunna sända även vid elavbrott. Inledningsvis vid ett större elavbrott kanske elektroniska kommunikationer fortfarande fungerar och då kan även information via webben vara ett alternativ. Men om ett elavbrott varar länge finns risk för att även internet och telefoni slutar att fungera. Då är det bara radiosändningar via lokala P4-stationen som fungerar om man vill nå ut till hela kommunen. Det är därför viktigt att kommunen, innan en samhällsstörning, informerar invånarna om var trygghetspunkterna är belägna och vad de erbjuder för typ av service.

7. Regional inriktning för arbetet

Enligt den i länet överenskomna planen för utveckling av krisberedskap och civilt försvar för perioden 2019-2022 framgår att trygghetspunkter är ett av de områden där länet gemensamt ska arbeta för en utveckling.

Mot bakgrund av detta inriktningsdokument ska följande gälla:

Samtliga kommuner ska arbeta för att:

- planera arbetet med trygghetspunkter i enlighet med inriktningens tre nivåer och i planeringen beakta den enskilda kommunens behov och förutsättningar,
- involvera övriga berörda aktörer i arbetet med planeringen och aktivering av trygghetspunkter,
- säkerställa att information till allmänheten om kommunens trygghetspunkter finns tillgänglig samt
- att trygghetspunkter ska finnas på plats i samtliga kommuner och ska kunna aktiveras, senast innan utgången av 2022.

8. Avgränsningar

Detta dokument beskriver inriktningen för arbetet i länet med trygghetspunkter på ett övergripande plan. Inriktningen har därför inte för avsikt att gälla på detaljnivå. Varje kommun behöver utifrån sina förutsättningar bedöma behovet av antal trygghetspunkter och hur arbetet ska organiseras. Till stöd för detta arbete finns även i detta dokument en checklista som kan vara till hjälp vid planeringen.

9. Uppföljning

Uppföljning av arbetet i länet kring trygghetspunkter sker inom ramen för Regional samordningsfunktion (RSF) i samband med uppföljning av dokumentet ”Inriktning och plan för utveckling av krisberedskap och civilt försvar för perioden 2019-2022”.

Bilaga

Checklista Trygghetspunkter

Nivå 1 – Enkel trygghetspunkt

Detta är en trygghetspunkt som är användbar under en kortare tid, till exempel under några timmar dagtid för människor som kan klara mathållning själva. Skolmatsalar eller bibliotek kan vara lämpliga lokaler för nivå 1.

Behov som kan behöva tillgodoses:

- Se till att trygghetspunkten ligger **inom rimligt gångavstånd**. Närheten är viktig, inte minst eftersom de som kan ha störst behov att ta sig dit även är sådana som kan ha svårt att röra sig längre sträckor på egen hand, t.ex. sjuka eller äldre.
- Det behöver finnas **personal** på trygghetspunkten som kan ge de som vistas där information om läget, hålla i ordning samt kunna tillgodose behovet av krisstöd till enskilda. För att kunna bemanna en trygghetspunkt kan ett alternativ vara att tillfälligt omplacera kommunens egen personal. Ett annat alternativ kan vara att teckna avtal med frivilligorganisationer om att snabbt kunna ställa upp med personal vid behov.
- **El- och värmeförsörjningen** behöver vara tryggad genom reservkraft, antingen fast installerad eller att det finns möjligheter att snabbt kunna koppla in ett mobilt reservkraftverk. Säkerställ även att det finns möjlighet till löpande bränslepåfyllnad utifrån det bedömda behovet. När det gäller inomhustemperaturen är riktmärket att den bör vara minst +18 °C.
- **Dricksvatten** behöver finnas,
- Tillgång till **enkel matlagning**, helst möjligheter för att exempelvis tillgodose matbehovet hos spädbarn.
- Ett flertal **fungerande toaletter** behöver finnas. Tänk dock på att vatten och avlopp kan sluta fungera vid längre elavbrott. Det kan alltså hända att det inte går att spola i toaletterna. Planera därför även för alternativ till vanliga toaletter, exempelvis mobila utedass eller att det finns tillräckligt med soppåsar som kan placeras i toalettstolarna som "engångstoaletter".
- **Tillgång till information** och möjligheten att kommunicera kommer vara viktigt i en krissituation. Planera därför så att det finns möjlighet för personalen på trygghetspunkten att även vid elavbrott kunna kommunicera med exempelvis kommunledningen. Vanlig radio och tv bör finnas i ett allrum så att besökare kan få information därigenom.
- **Första hjälpen-utrustning** inklusive hjärtstartare bör finnas. Det är bra om det även finns någon medicinskt kunnig bland personalen, som är utbildad för att ge första hjälpen och att använda hjärtstartaren.
- Det bör finnas **tillgång till en bil** vid trygghetspunkten för att vid behov snabbt kunna transportera varor eller människor.

Nivå 2 - Utökad trygghetspunkt

Detta är en trygghetspunkt där man kan vistas vid större delen av dygnet men där man övernattar hemma. En idrottshall eller skolbyggnad skulle exempelvis kunna fungera som ett utökat dagcentrum då det i regel finns både duschmöjligheter och kafeteria/restaurang som kan användas för att laga mat i.

Behov som kan behöva tillgodoses:

- **Trygghetspunkten bör ligga inom rimligt gångavstånd.** Närheten är viktig, inte minst eftersom de som kan ha störst behov att ta sig dit även är sådana som kan ha svårt att röra sig längre sträckor på egen hand, t.ex. sjuka eller äldre.
- **Det behöver finnas personal på trygghetspunkten** som kan ge de som vistas där information om läget, hålla i ordning samt kunna tillgodose behovet av krisstöd till enskilda. För att kunna bemanna en trygghetspunkt kan ett alternativ vara att tillfälligt omplacera kommunens egen personal. Ett annat alternativ kan vara att teckna avtal med frivilligorganisationer om att snabbt kunna ställa upp med personal vid behov.
- **El- och värmeförsörjningen behöver vara tryggad** genom reservkraft, antingen fast installerad eller att det finns möjligheter att snabbt kunna koppla in ett mobilt reservkraftverk. Säkerställ även att det finns möjlighet till löpande bränslepåfyllnad utifrån det bedömda behovet. När det gäller inomhustemperaturen är riktmärket att den bör vara minst +18 °C, men gärna +20 °C eller mer för att även kunna tillgodose äldre och sjukas behov av värme
- Ett flertal **fungerande toaletter** behöver finnas. Tänk dock på att vatten och avlopp kan sluta fungera vid längre elavbrott. Det kan alltså hända att det inte går att spola i toaletterna. Planera därför även för alternativ till vanliga toaletter, exempelvis mobila utedass eller att det finns tillräckligt med soppåsar som kan placeras i toalettstolarna som "engångstoaletter".
- **Tillgång till information** och möjligheten att kommunicera kommer vara viktigt i en krissituation. Planera därför så att det finns möjlighet för personalen på trygghetspunkten att även vid elavbrott kunna kommunicera med exempelvis kommunledningen. Vanlig radio och tv bör finnas i ett allrum så att besökare kan få information därigenom.
- **Första hjälpen-utrustning** inklusive hjärtstartare bör finnas. Det är bra om det även finns någon medicinskt kunnig bland personalen, som är utbildad för att ge första hjälpen och att använda hjärtstartaren.
- **Det bör finnas tillgång till en bil** vid trygghetspunkten för att vid behov snabbt kunna transportera varor eller människor.
- **Det måste finnas dusch- och/eller tvättmöjligheter** då de som vistas på trygghetspunkten kanske inte har möjlighet att hålla hygien hemma. Tänk på aspekten att vatten- och avloppsförsörjningen kanske slutar att fungera vid långvariga elavbrott.
- **Matlagningsmöjligheter eller matservering behöver finnas** för de som inte kan laga mat hemma, möjligheter för att exempelvis tillgodose matbehovet hos spädbarn. Det är viktigt att ta höjd för att den ordinarie vattenförsörjningen kanske inte fungerar vid elavbrott. Säkerställ därför möjlighet till rent dricksvatten från annat håll. Om det finns planer på att sälja mat och dryck måste det även finnas möjlighet att kunna ta betalt. En enkel kassalåda och ett kreditblock kan därför

behövas. Reservkraften kan behöva klara en högre belastning än vad lokalen normalt kräver då matlagingsmöjligheterna eventuellt kan kräva mer ström än normalt för byggnaden. Det måste även finnas möjlighet till förvaring av livsmedel.

Nivå 3 – Trygghetspunkt för dygnet runt-vistelse

Detta är en trygghetspunkt där man ska kunna vistas dygnet runt, exempelvis vid evakueringar. På samma sätt som för en nivå 2-trygghetspunkt kan exempelvis idrottshallar eller skolbyggnader vara lämpliga eftersom de rymmer många människor samtidigt som det i regel finns faciliteter som både duschmöjligheter och kafeteria/restaurang som kan användas för att laga eller servera mat i.

Observera: För äldre, sjuka och andra vårdtagare krävs troligen boende med högre standard som till exempel hotell, kursgårdar eller pensionat. Det gör att kommunen i god tid behöver planera vilka fastigheter som kan vara aktuella för detta och teckna avtal med ägarna. Tänk på att även för dessa byggnader måste el- och värmeförsörjningen vara säkerställd, t.ex. genom mobila reservkraftaggregat.

Behov som kan behöva tillgodoses:

Behoven som behöver tillgodoses för nivå 3 är de samma som för nivå 2 med tillägget om att det även måste finnas sovplatser.

- Trygghetspunkten **bör ligga inom rimligt gångavstånd**. Närheten är viktig, inte minst eftersom de som kan ha störst behov att ta sig dit även är sådana som kan ha svårt att röra sig längre sträckor på egen hand, t.ex. sjuka eller äldre.
- **Det behöver finnas personal** på trygghetspunkten som kan ge de som vistas där information om läget, hålla i ordning samt kunna tillgodose behovet av krisstöd till enskilda. För att kunna bemanna en trygghetspunkt kan ett alternativ vara att tillfälligt omplacera kommunens egen personal. Ett annat alternativ kan vara att teckna avtal med frivilligorganisationer om att snabbt kunna ställa upp med personal vid behov.
- **El- och värmeförsörjningen behöver vara tryggad** genom reservkraft, antingen fast installerad eller att det finns möjligheter att snabbt kunna koppla in ett mobilt reservkraftverk. Säkerställ även att det finns möjlighet till löpande bränslepåfyllnad utifrån det bedömda behovet. När det gäller inomhustemperaturen är riktmärket att den bör vara minst +20 °C för att kunna tillgodose äldre och sjuka människors behov av värme.
- **Ett flertal fungerande toaletter behöver finnas**. Tänk dock på att vatten och avlopp kan sluta fungera vid längre elavbrott. Det kan alltså hända att det inte går att spola i toaletterna. Planera därför även för alternativ till vanliga toaletter, exempelvis mobila utedass eller att det finns tillräckligt med soppåsar som kan placeras i toalettstolarna som "engångstoaletter".
- **Tillgång till information** och möjligheten att kommunicera kommer vara viktigt i en krissituation. Planera därför så att det finns möjlighet för personalen på trygghetspunkten att även vid elavbrott kunna kommunicera med exempelvis kommunledningen. Vanlig radio och tv bör finnas i ett allrum så att besökare kan få information därigenom.
- **Första hjälpen-utrustning inklusive hjärtstartare bör finnas**. Det är bra om det även finns någon medicinskt kunnig bland personalen, som är utbildad för att ge första hjälpen och att använda hjärtstartaren.

- Det bör finnas **tillgång till flera bilar** vid trygghetspunkten för att vid behov snabbt kunna transportera varor eller människor samt även parkeringsplatser för de som besöker trygghetspunkten.
- Det måste finnas **dusch- och/eller tvättmöjligheter** då de som vistas på trygghetspunkten kanske inte har möjlighet att hålla hygien hemma. Tänk på aspekten att vatten- och avloppsförsörjningen kanske slutar att fungera vid långvariga elavbrott.
- **Matlagningsmöjligheter eller matservering** behöver finnas för de som inte kan laga mat hemma, möjligheter för att exempelvis tillgodose matbehovet hos spädbarn. Det är viktigt att ta höjd för att den ordinarie vattenförsörjningen kanske inte fungerar vid elavbrott. Säkerställ därför möjlighet till rent dricksvatten från annat håll. Om det finns planer på att sälja mat och dryck måste det även finnas möjlighet att kunna ta betalt. En enkel kassalåda och ett kreditblock kan därför behövas. Reservkraften kan behöva klara en högre belastning än vad lokalen normalt kräver då matlagningsmöjligheterna eventuellt kan kräva mer ström än normalt för byggnaden. Det måste finnas möjlighet till förvaring av livsmedel.
- **Det måste finnas möjlighet till sovplatser.** Större lokaler, som t.ex. idrottshallar eller skolbyggnader, kan vara lämpliga som sovsalar. Kommunen måste dock säkerställa tillgången på temporära sängar, t.ex. luftmadrasser eller tältsängar. För att slippa säkerställa behovet av sängkläder kan man uppmana besökarna att ta med sig egna.